

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 87

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Decembra 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7586

Radošević Filip, mehaničar električnih strojeva, Sarajevo, Jugoslavija.

Penjač.

Prijava 26. novembra 1928.

Važi od 1. aprila 1930.

Ova sprava služi za penjanje po metalnom i običnom užetu, kad je potrebno nešto na visokom predmetu popravljati ili namjestiti. Na tom predmetu je uža ili stalno namješteno, ili se u tu svrhu spušta s podesnog mjesta. Prema tome može se ta sprava upotrebiti za penjanje kod radio-stanica, balona (zrakoplova), brodova, popravaka ili krećenja visokih zgrada, turisticke, majdana i t. d.

Sprava se sastoji od penjača za noge i penjača za ruke.

Slike, koje su u nacrtu označene samo rimskim brojem bez ikakva dodatka, pokazuju pogled od ozgor za vrijeme penjanja; slike s rimskim brojem i dodatkom slova α pokazuju pogled od zado, a s dodatkom slova β pogled sa strane.

Penjač za ruke, sl. I., II. i III., sastoji se od dvije horizontalne ručice, koje su u istom pravcu. Ručica sl. I. ima na unutarnjoj strani metalni raskol a kao viljuška, a sa obje strane te viljuške napravljene su okrugle rupe b , b_1 , u koje dolazi čivija d . Ručica sl. II. ima na unutarnjoj strani rupu c za istu čiviju d . Oko te rupe c je materijal na donjoj i unutarnjoj strani (e) ekscentričan. Taj se dio postavi u otvor a i spoji čivijom d .

Dno od viljuške (a_1) i ekscentrični dio e mogu biti jedan prema drugome ravni ili okruglo udubljeni. Razmak od a_1 do e ovisan je od debljine užeta, po kojem se penje.

Kada se vanjski krajevi od obje ručice podignu u vis, onda ručice čine tupi kut, koji je otvoren prema gore. U tom položaju može se uža provlačiti kroz otvor između a_1 i e .

Kod penjanja dižu se obje ručice gore, kad čine tupi kut, a kod spuštanja po užetu, pomiču se ručice u tom položaju dole.

Kad se vanjski krajevi ručica spuste, da obje ručice dođu u isti pravac, stisne ekscentar uža, pa se ručice ne mogu dalje pomicati.

Da se osobi posao i opreznost olakša, spojena je ručica I. i II. u sredini čeličnim perom f . Kada se krajevi ručica dižu, napinje se to pero, a čim dizanje krajeva od ručica prestane, čelično pero odmah pritisne ručice natrag u položaj, da stisne uža. Sl. III.

Osoba, koja se penje, ima oko sebe jak pojas, na kojem su učvršćena dva užeta jednim krajem, a drugim su krajem užeta U , U_1 povezana na ručicama. Dužina užeta je tako udešena, da se osoba može na njih osloniti, ako bi se umorila. Ili joj se radi visine zamaglilo, ili da se ruka omakne; sama težina tijela drži, da dotična osoba ne padne.

Penjač za noge, sastoji od penjača za lijevu i penjača za desnu nogu, koji se simetrični. Na crtežu je penjač za lijevu nogu. Sprava ima stopalo sl. IV. kao kod skijaške za led. Na njemu je rupe g , u kojoj je remen za pričvršćenje na prednji dio

noge i g_1 sa dva remena za učvršćenje na peti. Na unutarnoj strani tog dijela je poluga h , koja je zavinula gore, a svršava se ekscentrom i , u kojem je okrugla rupa j . Sl. V.

Ekscentar i je u dodiru sa čeličnim nazupčanim komadom l sl. VI. α , koji leži u cjelokupnom komadu sl. VII. α . Da taj komad ne ispadne sa komada VII. α , drži ga s druge strane poprečna ploča sl. XI., koja je čivijom d_1 spojena kroz rupu j i o sa komadom VII., pa se može skretati oko čivije d_1 , a na drugom kraju može se zakvačiti na komad VII. na zubac k (sl. VII. IX).

Ta poprečna ploča (XI.) čini, da se čivija d_1 (X) ne miče, jer tada leži u dva čvrsta ležaja.

Uže se nalazi u kanalu između ruba m i komada l (sl. VII., VIII. i IX.). Komad l je nazupčen (sl. VI. α), da mogu zupci začimjeđi zavijutke užeta. Ako uže nije od metala, nego od kudjelje ili lana, ne mora biti komad l nazupčen, nego samo hrapav i elastičan, da se kod pritiska može utisnuti u zavijutke užeta i ne bi ga štetio:

Za razne debljine užeta treba da je i razna širina u od komada l . Da se ne mijenja taj cijeli komad, mijenja se samo komad p , t , (sl. VI. α , VII. α VIII. α), koji je usađen u l kod z , z_1 .

Kad se noga potisne sasvim dole, ekscentar i pritisne na dio l kod p . Rascjep t (sl. VI., VIII.), na kojem se sklize komad l , p na čiviji d_1 , daje smjer gibanju za l , a urezi s , s_1 u vezi s međašima v , v_1 (sl. VI. α , VII. α , VIII. α), dakle ne može l pomicati odnosno otvoriti ili iskriviti, čine da se l mora uz uže paralelno i pojednako pritisnuti.

Kad se penje, diže se samo noga. Tada se ekscentar i odmakne od p odnosno l , koji tada ne pritisne na uže, pa se komad l može pomicati gore po užetu. Ako se želi, da se komad l uopće ništa ne dodiruje užeta, kad se pomiče gore ili dole, slavi se na polugu h nastavak x sl. V., a na komad p t kanal y sl. VI. α . Nastavak x ulazi u kanal y , pa se komad l dizanjem i spuštanjem poluge h pravilno pomiče prema užetu i od njega. Ako se noga samo malo

podigne i ujedno drži dalje od užeta, može se noga pomicati i dole za silaženje.

Kad se penje, podiže se najprije gornja noga, a za njom se povlači donja noga, a dotle se osoba drži za ručice. Sad stoji na nogama i pomakne penjač za ruke gore.

Kod silaženja podignu se krajevi ručica gore, da nastane tupi kut prema gore, pa se u tom položaju potisne dole. Zatim se osoba drži za ručice, sliskuje ili prama užetu i spušta jednu. pa drugu nogu.

Da uže kod penjanja i silaženja bude napeto, treba ga dole učvrstiti ili držati, ili objesiti dotle kakav teret, n. pr. kad se silazi u kakvu dubinu.

Da se ovom spravom okoristimo kod popravaka ili krečenja visokih zgrada, treba s krova ili inače podesna mjesta spustiti dva užeta. Po užetima se popeli do mjesta, gdje se želi postaviti skela i tu postaviti na svako uže penjač za ruke, a na te ručice staviti daske za skele. Tim se štedi na vremenu i materijalu.

Čim je veći teret, veći je i pritisak, kojim sprava obuhvaća uže.

Patentni zahtevi:

1. Penjač naznačen time, što se sastoji od dva dijela, i to za ruke i noge u svrhu, da se može njim penjati po vertikalnom metalnom ili običnom užetu.

2. Penjač prema zahtjevu 1, naznačen time, što se dio za ruke sastoji od dvije horizontalne ručice, koje su u sredini spojene čivijom, oko koje je na jednoj ručici viljuška, a na drugoj ekscentrični obod u svrhu, da taj ekscentrični obod, kada su obje ručice u istom pravcu, pritisne uže, koje se nalazi između obadvije ručice.

Penjač prema zahtjevu 1, naznačen time, što je na spravi za noge pričvršćena poluga h s ekscentrom i , koji, kad se noga pritisne dole, pritisne nazupčani komad l uz uže u svrhu, da se noga ne pomiče po užetu.

4. Penjač prema zahtjevu 3, naznačen time, što se za penjanje po običnom užetu komad l izrađuje nenazupčan iz elastičnog, hrapavog materijala, da se uže ne šteti.

